

Asia: VN/11304/2024-VM-28

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Teollisuusliiton lausunto hallituksen esityksestä poistaa työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus

Teollisuusliitto pitää Petteri Orpon hallituksen suunnitelmaa poistaa työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus vuodesta 2026 alkaen sekä taloudellisesti että yhteiskunnallisesti vahingollisena. Muutos koskisi sekä työntekijä- että työnantajajärjestöjen jäsenmaksuja ja merkitsisi olennaista heikennystä suomalaisen työmarkkinajärjestelmän toimintaedellytyksiin.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ovat palkansaajille valtaosaltaan tulonhankkimismenoja, jotka liittyvät suoraan ansiotulojen hankkimiseen ja säilyttämiseen. Työmarkkinatoiminnan ydin on palkkoihin ja työehtoihin vaikuttaminen, jäsenille tarjottava oikeudellinen neuvonta esimerkiksi työriitatilanteessa tai työehtosopimuksen tulkinnessa, koulutus sekä muu työelämään liittyvä tuki. Näistä aiheutuvat kulut ovat niin sanottuja luonnollisia vähennyksiä, joiden verovähennysoikeus on johdonmukainen osa oikeudenmukaista tuloverotusta.

Verovähennysoikeuden poistaminen olisi räikeässä ristiriidassa tuloverotuksen keskeisten periaatteiden kanssa ja muodostaisi henkilöverotuksessa verosanktion. Lisäksi muutokseen liittyy merkittäviä käytännön ongelmia. On todennäköistä, että yritykset, jotka eivät solmi työehtosopimuksia järjestöjen kautta vaan yrityskohtaisesti, voisivat jatkossakin vähentää työmarkkinatoimintaan liittyvistä oikeudellisista palveluista, neuvonnasta ja neuvotteluista aiheutuvat kulut. Näin verovähennysoikeuden poisto ei kohdistuisi tasapuolisesti palkansaajiin ja työnantajiin, vaan asettaisi työmarkkinatoimijat keskenään eriarvoiseen asemaan. Esityksen

tavoitteista ja perusteluista huolimatta verovähennysoikeus ei toteudu symmetrisesti työntekijöiden ja työnantajien välillä, eikä myöskään tasapuolisesti työnantajien kesken. Työnantajilla ja yrityksillä säilyy mahdollisuus kohdistaa edunvalvontaan liittyviä kustannuksia sellaisiin maksuihin, jotka eivät muodollisesti ole jäsenmaksuja, vaan yksilöityjä palveluveloituksia. Erityisesti elinkeinoelämän laajempaan lobbaus- ja edunvalvontatoimintaan liittyvät maksut voivat edelleen olla vähennyskelpoisia, mikä asettaa eri verovelvollisryhmät eriarvoiseen asemaan.

Suomen kansantalous, valtiontalous ja koko yhteiskunta hyötyvät kattavista työehtosopimuksista, jotka sovitaan järjestäytyneiden työmarkkinaosapuolten välillä. Työehtosopimukset edistävät kilpailukykyä, turvaavat työrauhan ja mahdollistavat tasapuolisen paikallisen sopimisen työpaikoilla. Ne asettavat työnteolle vähimmäisehdot, jotka estävät työntekijöiden hyväksikäyttöä ja torjuvat työehtojen polkemista, myös ulkomaalaisen työvoiman osalta.

Verovähennysoikeuden poistaminen heikentäisi työehtosopimusjärjestelmää ja sitä kautta murentaisi suomalaisen sopimusyhteiskunnan perusrakenteita. Tämä lisäisi työmarkkinahäiriöiden riskiä, heikentäisi yritysten toimintaedellytyksiä ja heijastuisi kielteisesti koko talouden vakauteen ja ennustettavuuteen.

Hallitus on ohjelmassaan ja julkisessa viestinnässään korostanut pyrkimystään vahvistaa palkansaaajien ostovoimaa veronkevennyksillä. Käytännössä jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistaminen osuu erityisesti pieni- ja keskituloisten palkansaaajien ostovoimaan. Verovähennysoikeuden poisto syö pois suurimmilta osin muut veronalennukset, kun huomioidaan myös hallituksen aiemmat päätökset esimerkiksi arvonlisäveron korottamisesta. Hallituksen veropolitiikan kokonaisvaikutus monen palkansaaajan käytettävissä oleviin tuloihin on käytännössä merkityksetön ja paikoin jopa miinusmerkkinen. Suurin hyöty hallituksen veropolitiikasta kohdistuu kaikista suurituloisimmille, joiden käytettävissä olevat tulot kasvavat poikkeuksellisen paljon.

Teollisuusliitto katsoo, että valtion tulee edistää ja tukea molempien työmarkkinaosapuolten järjestäytymistä. Tämä on edellytys sopimiseen perustuvan työelämän ja työmarkkinajärjestelmän vakaalle toiminnalle. Jäsenmaksujen verovähennysoikeus on kiinteä osa tätä kokonaisuutta ja sen poistaminen olisi vakava virhe.

Teollisuusliitto vaatii, että hallitus luopuu esityksestään poistaa työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus. Muutos olisi verotuksellisesti epäoikeudenmukainen, ostovoimaa heikentävä ja työmarkkinajärjestelmän toimivuutta rapauttava. Epäsymmetrinen toteutustapa ei myöskään vastaa hallituksen omiin tavoitteisiin verovähennysoikeuden poistosta.

Suomen taloudellinen ja yhteiskunnallinen menestys perustuu vakaaseen, oikeudenmukaiseen ja sopimiseen nojaavaan työelämään – sen edellytyksiä ei tule tietoisesti heikentää.

Koikkalainen Mikko
Teollisuusliitto ry.